

สภาวะมุอัลลัฟหญิงไทย-อิสาน: พันธะการแสวงหาทางจิตวิญญาณ และชีวิตใหม่

สรวงสุดา เจริญวงศ์ พย. ม.*

ศิริพร จิรวัดน์กุล ปร.ด.**

เลนอร์ แมนเดอรัสน์ ปร.ด.***

บทคัดย่อ

การวิจัยเชิงคุณภาพนี้มีวัตถุประสงค์เพื่ออธิบายความหมายของการเป็นมุอัลลัฟ หรือมุสลิมใหม่ของหญิงไทย-อิสานชาวพุทธที่เปลี่ยนจากชาวพุทธเป็นมุสลิม ผู้ให้ข้อมูลหลักซึ่งได้มาจากการเลือกแบบเจาะจงจนข้อมูลอิ่มตัว เป็นหญิงไทย-อิสานชาวพุทธที่เปลี่ยนศาสนาเป็นอิสลาม และระบุว่าตนเองเป็นมุสลิมใหม่หรือมุอัลลัฟ จำนวน 21 คน เก็บข้อมูลโดยการสัมภาษณ์เชิงลึก การสนทนาตามธรรมชาติ การสังเกต และการบันทึกภาคสนาม วิเคราะห์ข้อมูลด้วยการวิเคราะห์แก่นสาระและใช้การตรวจสอบแบบสามเส้าเพื่อควบคุมคุณภาพของงานวิจัย

ผลการวิจัย ได้ข้อค้นพบที่เป็นแก่นสาระสำคัญ 3 ประเด็นที่เป็นความหมายของการมีสภาวะจากการเป็นมุอัลลัฟ คือ 1) เป็นพันธะเพื่อชีวิตคู่ที่ราบรื่น 2) เป็นการแสวงหาทางจิตวิญญาณ และ 3) เป็นการเริ่มต้นชีวิตใหม่จากข้อค้นพบดังกล่าว แสดงให้เห็นถึงความต้องการของมุอัลลัฟในการได้รับการสนับสนุนด้านสภาวะจากการเปลี่ยนศาสนา และย้ำให้เห็นความจำเป็นที่พยาบาลต้องพัฒนาสมรรถนะทางวัฒนธรรม เพื่อให้การดูแลแบบองค์รวมได้เหมาะสม

คำสำคัญ: มุอัลลัฟ หญิงไทยอิสาน สภาวะ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

การเปลี่ยนศาสนา เป็นปรากฏการณ์ที่พบได้ทั่วไป เพราะความเชื่อความศรัทธาในศาสนาสามารถเปลี่ยนแปลงไปตามวิถีชีวิตของผู้คนในแต่ละบริบท¹⁻² เป็นการเปลี่ยนมุมมองในมิติจิตวิญญาณในหลายรูปแบบทั้งการเปลี่ยนแปลงประเพณี การเปลี่ยนแปลงสถาบัน การสร้างพันธะผูกพัน การแสดงออกที่เพิ่มความเข้มงวด และการละทิ้งถอยห่างจากความเชื่อทางศาสนา²⁻³ การเปลี่ยนศาสนาจึงเกี่ยวข้องกับอารมณ์และความรู้สึกด้านจิตใจ บุคคลที่เปลี่ยนศาสนา จะมีประสบการณ์ชีวิตที่เปลี่ยนไป เป็นช่วงสถานการณ์การเปลี่ยนผ่านจากวิถีชีวิตแบบหนึ่งไปสู่อีกรูปแบบหนึ่งภายใต้ความเชื่อความศรัทธา และการปฏิบัติในชีวิตประจำวันที่แตกต่างกันไปจากเดิม^{2,4-5} สาเหตุของการ

เปลี่ยนศาสนาพบได้ทั้งจากกระบวนการทางปัญญา ความเชื่อสิ่งลึกลับ ความอยากทดลอง ความเสแสร้ง การได้รับข้อมูลจากกลุ่มเผยแพร่ศาสนา และการถูกบังคับเปลี่ยน^{1,5} ดังนั้น การเปลี่ยนศาสนาจึงมีผลต่อสภาวะของบุคคลเป็นอย่างมาก

ในสังคมไทย ประชากรส่วนใหญ่นับถือศาสนาพุทธ แต่มีส่วนหนึ่งที่นับถือศาสนาอื่น และพบว่าอาจมีการเปลี่ยนศาสนาในภายหลัง แต่ยังไม่พบรายงานหรือสถิติการเปลี่ยนศาสนาของคนไทยอย่างเป็นทางการ มีเพียงรายงานการคาดการณ์จำนวนประชากรที่นับถือศาสนาอิสลาม ซึ่งมีจำนวนมากเป็นอันดับสองรองจากศาสนาพุทธ โดยพบว่า คนไทยที่นับถือศาสนาอิสลามหรือไทยมุสลิม มีการขยายตัวอย่างมาก จากจำนวน 2.7 ล้านคนในปี พ.ศ. 2543 เพิ่มขึ้นเป็นจำนวน 3.9 ล้านคนใน

* นักศึกษาหลักสูตรปริญญาตรี สาขาวิชาพยาบาล คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น

** ศูนย์วิจัยและฝึกอบรมด้านแพศภาวะและสุขภาพสตรี มหาวิทยาลัยขอนแก่น

*** School of Public Health, University of the Witwatersrand, South Africa

ปี พ.ศ. 2553⁶ โดยเฉพาะในพื้นที่ภาคอีสาน มีอัตราการเพิ่มจำนวนมุสลิมมากขึ้นอย่างรวดเร็ว ทั้งจากการย้ายถิ่นของไทยมุสลิมจากภูมิภาคอื่นๆ ของไทย และการที่มีมุสลิมใหม่ หรือคนไทยในพื้นที่ภาคอีสานสนใจเปลี่ยนมานับถือศาสนาอิสลาม⁷ ทั้งนี้ยังไม่พบการศึกษาเกี่ยวกับการรับรู้ การเปลี่ยนศาสนาจากพุทธเป็นอิสลาม แต่มีรายงานพบว่าการเปลี่ยนศาสนามีผลต่อสุขภาวะของบุคคล โดยในทางบวกจะรู้สึกมีความสุขจากการใช้ระบบคิดภายใต้ความเชื่อหรือคำสอนของศาสนาใหม่ ช่วยให้ ความกลัวหรือความกังวลบางอย่างที่เคยมีในช่วงก่อนเปลี่ยนศาสนา ลดลง ส่วนผลกระทบในทางลบ หลังการเปลี่ยนศาสนา สืบเนื่องจากความเครียดที่รับรู้ความยุ่งยากในช่วงเปลี่ยนศาสนา ทั้งการยอมรับตนเองในอดีตลักษณะใหม่ และความรู้สึกถูกกดดันจากการปฏิบัติ การเปลี่ยนศาสนาของคนรอบข้าง^{4,7-9} พยาบาลซึ่งมีบทบาทสำคัญในการส่งเสริมสุขภาพผู้ใช้บริการ ต้องดูแลผู้ใช้บริการที่มาจากหลากหลายวัฒนธรรม¹⁰⁻¹¹ จึงต้องเข้าใจความหมายของการเปลี่ยนศาสนาตาม การรับรู้ของผู้มีประสบการณ์ตรง เพื่อให้เป็นแหล่งสนับสนุนทางสังคมที่ดีได้

ผู้วิจัยจึงสนใจศึกษาความหมายของการเป็นมุอัลลัฟหรือมุสลิมใหม่ ตามการรับรู้ของผู้หญิงอีสานชาวพุทธที่เปลี่ยนเป็นมุสลิม เพื่อสร้างองค์ความรู้จากการทำความเข้าใจสุขภาวะของผู้หญิงที่เป็นเจ้าของประสบการณ์ องค์ความรู้นี้จะประโยชน์ต่อพยาบาลที่มีหน้าที่ในการดูแลคนแบบองค์รวม ได้เกิดความเข้าใจระหว่างกลุ่มคนที่นับถือศาสนาพุทธ และอิสลาม เป็นการเสริมสมรรถนะทางวัฒนธรรมของพยาบาล

วัตถุประสงค์การวิจัย

เพื่ออธิบายความหมายของการเป็นมุอัลลัฟตาม การรับรู้ของผู้หญิงไทย-อีสานชาวพุทธที่เปลี่ยนเป็นมุสลิม

วิธีดำเนินการวิจัย

ใช้ การวิจัยเชิงคุณภาพ ภายใต้ ฐานคิดปรากฏการณ์วิทยา ด้วยฐานความเชื่อว่าคุณรู้ความจริง มีหลากหลายขึ้นอยู่กับบริบท และการรับรู้ผ่านมุมมอง

ของเจ้าของประสบการณ์¹² การศึกษาคั้งนี้เป็นส่วนหนึ่งของโครงการวิจัยเรื่องสุขภาพจิตของผู้หญิงไทยที่เปลี่ยนศาสนาจากพุทธเป็นอิสลาม ในบริบทอีสาน ซึ่งผ่านการพิจารณาของคณะกรรมการจริยธรรมการวิจัยในมนุษย์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น

ผู้ให้ข้อมูลหลักใช้การเลือกอย่างเฉพาะเจาะจง (purposive sampling) ร่วมกับวิธีการสุ่มเชิงทฤษฎี (theoretical sampling) ผ่านเทคนิคการบอกต่อ (snowball sampling) โดยระบุคุณสมบัติว่า เป็นผู้หญิงสัญชาติไทยที่เป็นคนอีสานโดยกำเนิดและเติบโตในสังคมอีสานที่แสดงตนเป็นมุสลิมใหม่ ไม่ว่าจะเปลี่ยนศาสนาจากพุทธเป็นอิสลามมาแล้วกี่ปีก็ตาม โดยนับตั้งแต่หลังการกล่าวคำปฏิญาณตนเพื่อรับอิสลาม เป็นต้นไป และเป็นคนที่มิภุมิลาเนาเดิมตลอดจนใช้ชีวิตอยู่ในสังคมวัฒนธรรมอีสาน ได้ข้อมูลอ้อมตัวที่จำนวนผู้ให้ข้อมูลทั้งหมด 21 คน

มุอัลลัฟทั้งหมด 21 คน มีอายุในช่วง 19-59 ปี มีระดับการศึกษาตั้งแต่ประถมศึกษาปีที่ 4 จนถึงระดับปริญญาโท เป็นผู้มีอาชีพรับราชการมากที่สุด เป็นนักศึกษาและไม่ได้ประกอบอาชีพน้อยที่สุด และส่วนใหญ่มีที่อยู่อาศัยในเขตเมือง รองลงมาเขตชานเมืองและเขตชนบท ตามลำดับ เปลี่ยนศาสนาเมื่ออายุน้อยที่สุด 19 ปี และมากที่สุดเมื่ออายุ 49 ปี เหตุผลการเปลี่ยนศาสนาเพราะต้องแต่งงานกับชายมุสลิมจำนวน 11 คน และเปลี่ยนเพราะความศรัทธาในหลักการอิสลามด้วยตนเอง จำนวน 10 คน โดยจำแนกเป็นกลุ่มที่เรียนรู้อแล้วเกิดศรัทธาจำนวน 6 คน และกลุ่มที่ศรัทธาจากการมีวิกฤตในชีวิต จำนวน 4 คน ค่าเฉลี่ยของระยะเวลาที่เปลี่ยนศาสนาคือ 12.8 ปี กลุ่มที่เปลี่ยนศาสนาด้วยการแต่งงานจะมีระดับการศึกษาต่ำกว่ากลุ่มที่เปลี่ยนด้วยศรัทธา

ผู้วิจัยเข้าถึงผู้ให้ข้อมูลหลักผ่านทางครูสอนศาสนาในพื้นที่ และผู้หญิงไทยที่เปลี่ยนศาสนาจากพุทธเป็นอิสลามที่ผู้วิจัยรู้จัก (gate keeper) ผู้วิจัยได้ชี้แจงโครงการวิจัย และให้ผู้ให้ข้อมูลลงนามยินยอมเป็นอาสาสมัครการวิจัย ก่อนเริ่มเก็บข้อมูล ใช้วิธีการเก็บข้อมูลหลายวิธีเพื่อให้ได้ข้อมูลที่แน่น (rich) ประกอบด้วย การพูดคุยตามธรรมชาติ การสังเกตทั้งแบบมีส่วนร่วมและไม่มีส่วนร่วมในกิจกรรมที่ผู้ให้ข้อมูลหลักเข้าร่วม ได้แก่

การปฏิบัติศาสนกิจวันสำคัญทางศาสนาอิสลาม และงานสังคมต่างๆ ทั้งที่มีสยิด ชมรมมอลล์ฟือसान และที่บ้านของผู้ให้ข้อมูล ส่วนการสัมภาษณ์เชิงลึก ผู้วิจัยเริ่มจากแนวคำถามในประเด็นที่เชื่อมโยงกับประสบการณ์ที่เกิดขึ้นจากการเปลี่ยนศาสนาของผู้ให้ข้อมูล สัมภาษณ์คนละ 3-4 ครั้ง ใช้ระยะเวลาสัมภาษณ์ครั้งละ 30-120 นาที ทั้งนี้ผู้วิจัยได้ชี้แจงการเป็นอาสาสมัครการวิจัยให้ลงนามยินยอมเป็นผู้เข้าร่วมการวิจัย มีการขออนุญาตใช้เทปบันทึกเสียงการสนทนา และการจดบันทึกภาคสนามก่อนทุกครั้ง รวมทั้งให้ผู้ให้ข้อมูลเป็นผู้กำหนดเวลาและสถานที่ ในการให้สัมภาษณ์เอง โดยเก็บข้อมูลในช่วงเดือนกันยายน 2555 ถึงสิงหาคม 2556

การวิเคราะห์ข้อมูลดำเนินไปพร้อมกับการเก็บข้อมูล โดยข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์เชิงลึกในแต่ละครั้ง ผู้วิจัยนำมาถอดเทปบันทึกเสียงแบบคำต่อคำ (verbatim transcriptions) แล้วใช้การวิเคราะห์แก่นสาระตามวิธีของ Ryan and Bernard¹³ เริ่มจากการอ่านเอกสารที่ถอดเทปเป็นรายบุคคล ร่วมกับบันทึกภาคสนามเข้าไปซ้ำมาไม่น้อยกว่า 6 ครั้ง เพื่อทำความเข้าใจข้อมูลที่ปรากฏทั้งหมด ก่อนเริ่มกำหนดดัชนีและให้รหัสข้อมูลในเบื้องต้น หลังจากนั้นจำแนกข้อมูลเป็นหมวดหมู่รอง (subcategories) และหมวดหมู่หลัก (categories) แล้วนำหมวดหมู่ข้อมูลทั้งหมดมาเปรียบเทียบกันโดยใช้ตารางเมตริกซ์ เพื่อพิจารณาความเหมือนความต่างของข้อมูล และความเชื่อมโยงของข้อมูล ก่อนที่จะตีความแก่นสาระภายใต้ข้อมูลที่ปรากฏ มีการตรวจสอบความน่าเชื่อถือไว้ใจได้ (credibility) และความเข้มงวด (rigorous) ของงานวิจัย โดยการตรวจสอบสามเส้า (triangulation) ทั้งด้านผู้วิจัย ด้านข้อมูล และด้านการวิเคราะห์¹⁴ ดังนี้

1) ด้านผู้วิจัย ผู้วิจัยคนที่ 1 ซึ่งเป็นคนเก็บข้อมูลการวิจัย มีการเตรียมความพร้อมด้านความรู้และฝึกฝนทักษะการวิจัยเชิงคุณภาพกับผู้วิจัยอีก 2 คนซึ่งเป็นผู้เชี่ยวชาญด้านวิจัยเชิงคุณภาพ นอกจากนี้การที่ผู้วิจัยทั้ง 3 คน ไม่ได้นับถือศาสนาอิสลาม แต่มีผู้วิจัยคนที่ 1 มีภูมิสำเนาเดิมในพื้นที่ที่มีประชากรส่วนใหญ่นี้เป็นไทยมุสลิม และใช้ชีวิตที่นั่นมากกว่า 30 ปี รวมทั้งมีการพัฒนาความรู้ความเข้าใจวัฒนธรรมอิสลามโดยเรียนรู้จากผู้เชี่ยวชาญด้านศาสนาอย่างต่อเนื่องตั้งแต่

เริ่มต้นจนเสร็จสิ้นงานวิจัย เป็นการป้องกันการเกิดอคติของผู้วิจัย ช่วยให้ผู้วิจัยเข้าไปเป็นที่รู้จักและยอมรับของชุมชนมุสลิมได้อย่างดี

2) ด้านข้อมูล มีการตรวจสอบข้อมูลจากหลายแหล่งเพื่อให้แน่ใจว่าเป็นข้อมูลที่แน่น (rich) และดำเนินการเก็บข้อมูลจนไม่มีข้อมูลใหม่เกิดขึ้น ซึ่งแสดงถึงความอิ่มตัว (saturation) ในระหว่างการวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยทั้ง 3 คน ร่วมกันใช้การตรวจสอบเนื้อหาเกี่ยวกับทฤษฎีการเปลี่ยนศาสนาของแรมโบ² และนำข้อมูลที่ได้ไปตรวจสอบกับผู้รู้ในบริบทที่ศึกษา เพื่อเป็นการตรวจสอบเรื่องคุณภาพของข้อมูล เมื่อมีบางส่วนที่ยังไม่ชัดเจน ผู้วิจัยได้กลับไปสนทนากับผู้ให้ข้อมูลเพิ่มเติมจนได้ข้อมูลที่อิ่มตัว

3) ด้านการวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยได้กลับไปตรวจสอบความถูกต้องของข้อมูลกับผู้ให้ข้อมูล ก่อนที่ผู้วิจัยจะนำมาข้อมูลมาสรุปและตีความ

ผลการวิจัย

มัลลัฟที่ร่วมในการศึกษาให้ความหมายของการมีสุขภาวะจากการเปลี่ยนศาสนา จำแนกเป็น 3 ประเด็นหลัก คือเป็นพันธะเพื่อชีวิตคู่ที่ราบรื่น เป็นการแสวงหาทางจิตวิญญาณ และเป็นการเริ่มต้นชีวิตใหม่ ดังมีรายละเอียด ดังนี้

1. การเป็นมัลลัฟคือเป็นพันธะเพื่อชีวิตคู่ที่ราบรื่น ผู้ให้ข้อมูล จำนวน 11 คน ให้ความหมายการเปลี่ยนศาสนามาเป็นศาสนาอิสลามว่าเป็นเหมือนพันธะหน้าที่ ที่หญิงต่างศาสนาต้องพึงปฏิบัติ เพื่อให้ได้รับการยอมรับจากฝ่ายชายคนรักและครอบครัวมุสลิม เมื่อผู้ให้ข้อมูลรับทราบหลักการอิสลามที่กำหนดพิธีแต่งงาน (นิกะห์) ว่า ทั้งหญิงและชายต้องนับถืออิสลามเหมือนกัน จึงมีมุมมองต่อการเปลี่ยนศาสนาว่าเป็นเหมือนพันธะที่นำพาตนเองไปสู่การแต่งงานที่ถูกต้องตามประเพณีอิสลามได้ พิจารณาจากการที่ผู้ให้ข้อมูลกลุ่มนี้ให้เหตุผลต่อการตัดสินใจเข้าพิธีกล่าวคำปฏิญาณตนรับอิสลามว่าเพียงเพราะต้องการเข้าพิธีแต่งงานกับชายคนรักมุสลิม โดยก่อนเปลี่ยนศาสนา พบว่า ผู้ให้ข้อมูลส่วนใหญ่มีการรับรู้เกี่ยวกับอิสลามน้อยมาก แต่ผู้ให้ข้อมูลกลุ่มนี้มีความเห็นต่อการนับถือศาสนาว่า ทุกศาสนา

สอนให้เป็นคนดี การนับถือศาสนาไหนก็เหมือนกัน เป็นเพียงแค่เปลี่ยนรูปแบบวิธีการปฏิบัติ ดังตัวอย่างคำพูด ดังนี้

“ตอนคบกันยังไม่ได้คุยเรื่องนี้ เพราะยังไม่รู้ด้วยซ้ำว่าจะได้มารับอิสลาม... บ้าเขามายกมาบอกว่าถ้าจะอยู่ด้วยกัน ต้องได้เป็นมุสลิมก่อน แกว่ามันผิดหลักศาสนา แกบอกว่าให้ไปตัดสินใจ ไปคิดดู” (อายุ 30 ปี, ปริญญาตรี)

“ตอนใหม่ๆ ไม่ได้พูดเรื่องเปลี่ยนศาสนา เราก็ก่อนไม่ได้สนใจอะไรเท่าไร ก็คุยกัน คุยกันไปคุยกันมา แฟนเขาบอก ถ้าจะแต่งงานนี้ แต่งไม่ได้นะ ต้องเปลี่ยนเหมือนกันก่อน เขาบอกอย่างนั้น” (อายุ 19 ปี, ม.3)

“เขาบอกถ้าเราจะใช้ชีวิตด้วยกัน เขาเป็นเป็นอิสลามนะ ... เขาเปลี่ยนเป็นพุทธด้วยไม่ได้... แต่เขาไม่ได้บังคับ เราคิดเอง ว่าถ้าเราเปลี่ยนกะเขา แล้วมันจะดี ถ้าใช้ชีวิตกันมันก็จะคือราบรื่น ก็ไม่ต้องมาขัดแย้ง” (อายุ 43 ปี, ปริญญาโท)

2. การเป็นมุสลัฟคือการแสวงหาทางจิตวิญญาณ ผู้ให้ข้อมูล จำนวน 6 คน กล่าวถึงการเปลี่ยนศาสนาเป็นอิสลามในลักษณะของการได้พบคำตอบของชีวิต สะท้อนได้จากเหตุผลการตัดสินใจเปลี่ยนศาสนาที่ผู้ให้ข้อมูลมีความศรัทธาในพระเจ้าหรืออัลลอฮ์ ทั้งจากการเรียนรู้อิสลามโดยบังเอิญ และด้วยความอยากรู้อยากลองศึกษาข้อมูลอิสลามจนทำให้เกิดศรัทธาต่ออัลลอฮ์ด้วยตนเอง ส่งผลให้ต้องการเปลี่ยนมานับถืออิสลาม ผู้ให้ข้อมูลกลุ่มนี้ได้กล่าวถึงความรู้สึกต่อพิธีกล่าวปฏิญาณตนเข้ารับอิสลามว่า รู้สึกอบอุ่นใจเมื่อได้เปลี่ยนศาสนาเข้ามาในพื้นที่แห่งศรัทธาของอัลลอฮ์ มีความพึงพอใจในแนวทางปฏิบัติและมุมมองวิธีคิดต่อการมีชีวิตอยู่และโลกหน้าของศาสนาอิสลาม ผู้ให้ข้อมูลรู้สึกเหมือนเจอคำตอบหรือทางออกของชีวิตที่ช่วยให้ตนเองมีความสุขและมีความหวังว่าสามารถดำเนินชีวิตต่อไปได้อย่างมีเป้าหมายชัดเจนขึ้น ต่างจากความรู้สึกเดิมก่อนเปลี่ยนศาสนาที่รู้สึกคลุมเครือและมีความสับสนต่อแนวทางปฏิบัติและมุมมองโลกหน้าตามวิธีคิดของศาสนาพุทธ ดังตัวอย่างคำพูด ดังนี้

“ก็มีชาวิทที่ทำหนังสือเรียนอิสลาม ปลายปีที่แล้ว ... เอ๊ะหันไปดู อายากรู้เป็นหนังสืออะไรยังไง อิสลาม อิสลาม เริ่มเข้าหูแล้ว... คืออยากจะรู้ว่ามันเป็นอย่างนั้นจริงรี

เปล่า คือถ้ามันไม่ดีทำไมคนถึงนับถือ ลองค้นหนังสือเรื่องนี้ดู ตอนนั้นไม่รู้ อิสลามอะไรมุสลิมอะไรไม่รู้... ไปห้องสมุดหาได้หนังสือมา 4 เล่ม ก็เลือกอ่านเล่มที่เล็กที่สุด เขียนว่าทูโนอิสลาม เลยอ่านไปอ่านไปก็ยิ่ง เอ๊ะใช่หรือใช่หรือ อัลลอฮ์คือใคร... พอได้อ่านแล้วมันอบอุ่น หุ้ก็ร้องไห้โดยไม่รู้ตัวคนในห้องสมุดก็แบบง ร้องให้ทำไม่... เรื่องสิทธิเสรีภาพ พูดถึงผู้หญิง พูดถึงครอบครัว โอ๊ยทำไมเขาให้เกียรติจังเลย ให้เกียรติผู้หญิงมากแบบอ่านแล้วประทับใจ” (อายุ 23 ปี, ปริญญาตรี)

“คือคนพุทธจะไหว้แทบทุกอย่าง พุดง่าย ๆ ไหว้ต้นไม้อะไรก็ไหว้ไปไม่รู้ แต่อิสลามไม่ใช่ไปไหว้ศาล เพื่อบอกว่าขออะไรได้นะ อย่างโน้นอย่างนี้ได้ไหว้แล้วได้อะไรตกลงเราไหว้อะไร เรากราบอะไรอยู่” (อายุ 19 ปี, ม.6)

3. การเป็นมุสลัฟคือการเป็นการเริ่มต้นชีวิตใหม่ ผู้ให้ข้อมูล 4 คน ได้กล่าวถึงเรื่องราวชีวิตในอดีตที่ประสบกับเหตุการณ์วิกฤต ได้แก่ ความผิดพลาดในการดำเนินชีวิต ความรู้สึกทุกข์ยากในการดำเนินชีวิต ทั้งจากปัญหาเศรษฐกิจของครอบครัว และการรับรู้ความไม่เป็นธรรมในสังคม ซึ่งแม้จะเป็นเรื่องราวในอดีต แต่กลายเป็นปมชีวิตที่ฝังใจ ทำให้ผู้ให้ข้อมูลยังรู้สึกทุกข์ใจมาอย่างต่อเนื่องจนปัจจุบัน นอกจากนั้นผู้ให้ข้อมูลมีการรับรู้ต่อตนเองภายใต้ความเชื่อของศาสนาพุทธว่า ชีวิตมีบาปกรรมที่ไม่สามารถลบล้างได้ รวมทั้งการที่ชีวิตยังต้องเผชิญความยุ่งยากของชีวิตในปัจจุบัน ทั้งปัญหาการไม่ประสบความสำเร็จด้านอาชีพ ชีวิตครอบครัว และปัญหาสุขภาพ โดยความรู้สึกทุกข์ใจที่เกิดขึ้นนั้นไม่สามารถใช้แนวทางคำสอนทางศาสนาพุทธ มาช่วยดับทุกข์ได้ แต่เมื่อผู้ให้ข้อมูลได้มีโอกาสรู้จักและเรียนรู้ศาสนาอิสลาม มีความประทับใจต่อแนวทางคำสอนของอิสลาม รู้สึกว่าพระเจ้าสามารถเป็นที่พึ่งทางใจได้ และโดยเฉพาะที่ระบุในหลักการอิสลามว่า กรณีเป็นผู้ที่เข้ารับอิสลามใหม่ อัลลอฮ์จะช่วยยกเว้นบาปเดิมที่เคยมีอยู่ทั้งหมด¹⁹ ผู้ให้ข้อมูลหลักกลุ่มนี้จึงมีมุมมองต่อการเปลี่ยนศาสนาเป็นอิสลามว่า เป็นเหมือนโอกาสที่ทำให้ได้เริ่มต้นชีวิตใหม่ เมื่อผ่านพิธีกล่าวคำปฏิญาณตนรับอิสลาม ผู้ให้ข้อมูลกลุ่มนี้กล่าวว่า รู้สึกโล่งว่างเหมือนได้ชีวิตใหม่ รู้สึกมีความหวังในการดำเนินชีวิตต่อไปในโลกนี้ และมีกำลังใจที่จะปฏิบัติตาม

แนวทางอิสลามเป็นโอกาสที่จะมีความสุขในโลกหน้า ตามหลักคำสอนของอิสลาม ดังตัวอย่างคำพูด ดังนี้

“เพื่อนเล่าว่ามุสลิมจะต้องเสียสละ ต้องมีการอ่อนน้อมถ่อมตน สิ่งต่าง ๆ ที่เราทำมามันอยู่ในใจเรามาตลอด โดยเฉพาะการเสียสละ เพราะป่าเป็นลูกครึ่ง มีพี่แล้วก็มีน้อง พี่ได้เรียนหนังสือ น้องได้เรียน เราไม่ได้เรียน เราเป็นคนเสียสละทำทุกอย่าง ทำไร่ทำมาส่งพี่น้องเรียนหมด พอได้ยินว่ามุสลิมเสียสละ ...คือมันโดนเราหมดทุกอย่าง นิ่งร้องไห้เลย (สะอื้น น้ำตาไหล เสียงเครือ)...โอ๊ยเราก็คงเป็นมาแล้ว แต่เราไม่รู้ว่าเป็นศาสนาอิสลาม ที่จริงเราเป็นมาแล้วตั้งแต่เกิด” (อายุ 59 ปี, ปริญญาตรี)

“เราทำแท้งแล้วก็มีภรรยาเจอหมอดูที่ประจำว่าวิญญาณเด็กยังตาม แล้วชีวิตเราก็มืดมนกับขึ้นๆ ลงๆ มันเหมือนกับหาเงินก็ไม่ประสบความสำเร็จ มีคนรักก็ผิดหวัง อย่างที่เขาว่ากันว่าทำแท้งแล้วมันต้องไปแก้กรรม เหมือนกับทำกรรมหนักอะไรอย่างนี้ ...เพราะว่าเราทำบาป หนักหรือน้อยในศาสนาพุทธก็มันฆ่าคนนะ มันก็คงจะบาป ...รู้สึกเหมือนตัวเองมีปมด้อย เหมือนเป็นคนเก็บกด พี่จะมีปมชีวิตกับพวกนี้เยอะมาก เจอคนหลอกแล้วก็สวมหน้ากากเข้าหากัน แล้วก็ความไม่จริงใจ ความเชื่อไม่ได้ของผู้คน...อยากจะทำอะไรอย่างนั้นๆ อยากได้แนวทางใหม่” (อายุ 39 ปี, ม.6)

“เราเคยยืนอยู่แบบมีคู่ มีตั้งคี่คือเราไม่ลำบากนัก พอแฟนเสีย หนึ่งก็กินครั้งล้าน เราต้องหาใช้หาไปภายในเดือนสองเดือน ก็หนักเหมือนกัน เครียดๆ ปวดหัวมาก แต่ก็ต้องทำ เราก็ตอบบอกตัวเองกว่าเราต้องอยู่ให้ได้ เพื่อลูกต้องเรียนหนังสือ จากที่เราทำอะไรเยอะๆ เราก็ต้องขายๆ ขายไปใช้หนี้ ก็ขายของชำ เราก็ตอบขายเหล้า เบียร์ บุหรี่ ตรงนี้แหละคะที่ทำให้เราเบื้อ (เน้นเสียงหนัก) เพราะบางทีพอเราขายพวกนี้ ก็จะมีผู้ชาย แล้วเราก็เป็นหม้ายด้วย ผู้ชายมาพูดในเชิงขู่สาวด้วย ซึ่งเราไม่ชอบ.. พอมาอ่านเกี่ยวกับอิสลาม เรารู้ว่าเออ นี่แหละใช่คือเรา..... อัลลอฮ์เปิดใจเรามากกว่า พอเราไปศึกษาแล้วอ้อมันไม่ใช่ เหมือนเรามีความสุข” (อายุ 45 ปี, ม. 6)

การอภิปรายผล

จากการรับรู้ความหมายของการเป็นมูอัลลิมของเจ้าของประสบการณ์โดยตรง ว่าเป็นได้ทั้งพันธะ

เป็นการแสวงหา และโอกาสเริ่มต้นชีวิตใหม่ สามารถอภิปรายได้ 4 ประเด็น ดังนี้

1. การเทียบเคียงการรับรู้การเปลี่ยนศาสนากับทฤษฎีการเปลี่ยนศาสนาของแรมโบ²

จากประเด็นการรับรู้ ที่ผู้ให้ข้อมูลหลักให้ความหมายของการเปลี่ยนศาสนาว่า เป็นได้ทั้งพันธะ การแสวงหา และโอกาส พบว่า มีความสอดคล้องกับทฤษฎีการเปลี่ยนศาสนาของแรมโบ ที่ระบุว่า การเปลี่ยนศาสนาเป็นกระบวนการที่มีความซับซ้อนเกี่ยวข้องกับความเป็นบุคคล สังคม วัฒนธรรม และแรงขับทางศาสนา สาเหตุการเปลี่ยนศาสนาอาจเกิดจากเหตุการณ์เฉพาะบางอย่างที่มีผลต่อการเปลี่ยนแปลงประสบการณ์ที่จับปล้นในช่วงเวลาหนึ่ง หรือเกิดขึ้นอย่างต่อเนื่องทั้งชั่วคราวและถาวรก็ได้ การเปลี่ยนศาสนาเกิดจากการอาศัยพลังศรัทธา และกระบวนการขัดเกลาทางสังคม มีความเกี่ยวข้องกับเครือข่ายความสัมพันธ์ต่าง ๆ⁹

รูปแบบประสบการณ์การเปลี่ยนศาสนาของผู้ให้ข้อมูลหลัก เป็นลักษณะของการเปลี่ยนแปลงประเพณี (tradition transition) เป็นการเปลี่ยนทิศทางความเชื่อจากศาสนาหนึ่งไปสู่แนวทางของศาสนาหนึ่ง ทำให้การรับรู้ในชีวิตของบุคคลทั้งในเรื่องของการยึดเหนี่ยวด้านจิตใจ พิธีกรรม การกำหนดกฎผิด และการลงโทษ ตลอดจนจนการบรรลุเป้าหมายสูงสุดในชีวิตเปลี่ยนแปลงไป² อธิบายได้จาก เดิมที่ผู้ให้ข้อมูลหลักมีความเชื่อเรื่องกรรมเป็นผลจากการกระทำตามคำสอนของศาสนาพุทธ เปลี่ยนไปยอมรับว่าพระเจ้าเป็นผู้สร้างเป็นผู้นำกำหนดตามหลักศาสนาอิสลาม และทั้งศาสนาพุทธและอิสลามมีความแตกต่างกันโดยสิ้นเชิง ทั้งด้านระบบพิธีกรรม ระบบความหมายของสัญลักษณ์ต่างๆ ในจักรวาล ตลอดจนจนหลักการในการดำเนินชีวิต¹⁵⁻¹⁶

2. การเลื่อนไหลทางวัฒนธรรมภายใต้การให้ความหมายเชิงสัญลักษณ์และมุมมองเชิงเพศภาวะ

การที่ผู้ให้ข้อมูลหลักให้ความหมายการเปลี่ยนศาสนาว่าเป็นพันธะ สามารถช่วยพัฒนาความสัมพันธ์หญิงชายโดยเป็นการสร้างคุณสมบัติที่นำไปสู่พิธีแต่งงานที่ถูกต้องของศาสนาอิสลาม ทั้งที่ก่อนเปลี่ยนศาสนาผู้ให้ข้อมูลหลักส่วนใหญ่รู้จักอิสลามไม่

มากนัก สะท้อนถึงลักษณะการเปลี่ยนแปลงความเชื่อผ่านเงื่อนไขของการยอมรับความต่างทางวัฒนธรรม ซึ่งตามความหมายของวัฒนธรรมคือวิถีชีวิตที่สามารถเปลี่ยนแปลงเลื่อนไหลได้¹⁷ อธิบายได้ว่า ผู้ให้ข้อมูลหลักกลุ่มที่เปลี่ยนศาสนาเพราะประเพณีการแต่งงาน ได้เลือกเปลี่ยนกฎเกณฑ์ทางวัฒนธรรมผ่านการแสดงออกเพื่อตอบสนองความต้องการด้านความรัก โดยเกี่ยวกับการดำเนินชีวิตคู่ที่ถูกต้องตามบรรทัดฐานของสังคมมุสลิม เป็นการอธิบายการรับรู้ความหมายของการเปลี่ยนศาสนาในเชิงสัญลักษณ์ ภายใต้เงื่อนไขสถานการณ์ชีวิตในช่วงจังหวะเวลานั้น

เมื่อใช้มุมมองเชิงเพศภาวะซึ่งอธิบายความเป็นหญิงเป็นชายผ่านการประกอบสร้างตามเงื่อนไขทางสังคมวัฒนธรรม¹⁷ อธิบายเพิ่มเติมได้ว่า ผู้ให้ข้อมูลหลักมีความเป็นผู้หญิงอีสานที่ถูกหล่อหลอมเรื่องการเป็นผู้ตาม และการแสดงออกในฐานะภรรยาที่ดีที่ต้องเชื่อฟังสามี ส่งผลให้อธิบายการรับรู้ต่อการเปลี่ยนศาสนาว่าเป็นพันธะ เป็นลักษณะของการแสดงออกบทบาทเชิงเพศภาวะและความสัมพันธ์เชิงอำนาจ โดยฝ่ายหญิงยินยอมปฏิบัติตามประเพณีของฝ่ายชายคนรักมุสลิม รับรู้การเปลี่ยนศาสนาในทางบวกจากการที่รับรู้ว่าการเปลี่ยนศาสนาเป็นอิสลามคือการที่ได้ทำหน้าที่ภรรยาที่ดี อธิบายรูปแบบการเปลี่ยนศาสนาได้จากที่เกิดความเสนาหา หรือความรัก² สอดคล้องกับรายงานการศึกษาในประเทศตะวันตกที่พบว่าเหตุผลการเปลี่ยนเป็นมุสลิมของผู้หญิงส่วนใหญ่คือการพบรักกับชายมุสลิมและต้องการแต่งงานตามประเพณี^{2, 8-9}

3. การแสวงหาทางจิตวิญญาณ

การรับรู้ความหมายการเปลี่ยนศาสนาว่าเป็นการแสวงหา และเป็นโอกาส แสดงให้เห็นว่าผู้ให้ข้อมูลหลักมีรูปแบบการเปลี่ยนศาสนาในลักษณะที่เกิดการเรียนรู้ผ่านกระบวนการทางปัญญา และความอยากรทดลอง⁵ อธิบายได้ว่า เป็นการตัดสินใจเปลี่ยนศาสนาภายใต้เงื่อนไขความต้องการเปลี่ยนแปลงด้านมิติจิตวิญญาณ ด้วยอาจเป็นเพราะความเชื่อเดิมที่เคยอยู่ในวัฒนธรรมพุทธไม่ได้ตอบสนองใจห้วงด้านจิตวิญญาณของผู้ให้ข้อมูลหลักกลุ่มนี้ ทำให้ต้องการแสวงหาคำตอบของชีวิตจากความเชื่อต่างศาสนา

หลักการของศาสนาใหญ่ๆ ในโลกมักจะเสนอทางแก้ปัญหาความทุกข์ของมนุษย์¹⁸ เมื่อผู้ให้ข้อมูลหลักได้เรียนรู้ทำความเข้าใจในโลกทัศน์ภายใต้คำสอนหรือหลักการของศาสนาอิสลาม จนมีความรู้สึกพึงพอใจในแนวทางของอิสลาม เป็นความพยายามในการนำศาสนามาใช้ปรับตัวด้านจิตใจ เป็นการใช้ศาสนาในฐานะเครื่องมือช่วยให้พ้นจากทุกข์ ช่วยยืนยันว่าศาสนายังเป็นประเด็นสำคัญที่มีอิทธิพลต่อการจัดการด้านสุขภาพจิตของบุคคล โดยพื้นที่ของศาสนาสามารถเป็นที่พึ่งทางจิตวิญญาณ และเป็นส่วนหนึ่งของการจัดการสุขภาพจิตสำหรับบุคคลที่มีความทุกข์ เมื่อผู้ให้ข้อมูลหลัก เปลี่ยนศาสนาเป็นมุสลิม แล้วเปลี่ยนมุมมองลบล้างความเชื่อของศาสนาพุทธเดิมที่มีต่อสิ่งที่เรียกว่าบาปในอดีตที่ผ่านมา สิ่งเหล่านี้แสดงให้เห็นถึงการเลือกใช้ประโยชน์จากมุมมองความเชื่อของต่างศาสนามาช่วยบรรเทาความทุกข์ ความยุ่งยากใจที่ตนเองมี¹⁹ เป็นการปลดปล่อยชีวิตให้เป็นอิสระจากวิถีคิดตามความเชื่อเดิมที่เป็นพุทธ สอดคล้องกับรายงานการศึกษาการเปลี่ยนศาสนาจากคริสต์เป็นอิสลามในประเทศตะวันตกที่พบว่าบุคคลที่เปลี่ยนเป็นมุสลิมจะรู้สึกว่าการเปลี่ยนศาสนาเป็นอิสลามคือการที่ได้ทำหน้าที่ภรรยาที่ดี อธิบายรูปแบบการเปลี่ยนศาสนาได้จากที่เกิดความเสนาหา หรือความรัก² สอดคล้องกับรายงานการศึกษาในประเทศตะวันตกที่พบว่าเหตุผลการเปลี่ยนเป็นมุสลิมของผู้หญิงส่วนใหญ่คือการพบรักกับชายมุสลิมและต้องการแต่งงานตามประเพณี^{2, 8-9}

4. ลักษณะการนับถือศาสนาพุทธของคนไทยส่วนหนึ่งเป็นเพียงการปฏิบัติตามพ่อแม่

ประเด็นที่เป็นจุดร่วมของการรับรู้ความหมายการเปลี่ยนศาสนา ของผู้ให้ข้อมูลหลักทั้ง 3 กลุ่ม คือ การรับรู้เกี่ยวกับความศรัทธาในศาสนาเดิมของผู้ให้ข้อมูลหลัก ซึ่งพบว่า ผู้ให้ข้อมูลหลักทั้งที่ให้ความหมายการเปลี่ยนศาสนาว่าเป็นพันธะ เป็นการแสวงหา และเป็นชีวิตใหม่ ล้วนมีประสบการณ์รับรู้ต่อการนับถือศาสนาพุทธในลักษณะเป็นการปฏิบัติตามพ่อแม่ เช่น การปฏิบัติศาสนกิจและพิธีกรรมทางศาสนาโดยที่ไม่ได้มีโอกาสเรียนรู้ความหมายหลักคำสอนทางศาสนาพุทธอย่างจริงจัง จึงทำให้ผู้ให้ข้อมูลหลักทั้ง 3 กลุ่ม มีแนวโน้มยอมรับต่อการเปลี่ยนศาสนาพุทธเป็นอิสลามได้โดยไม่เกิดความขัดแย้งทางจิตวิญญาณ แม้ว่าผู้ให้ข้อมูลหลัก

ส่วนใหญ่ มีประสบการณ์เดิมเกี่ยวกับศาสนาอิสลามตรงกันว่า ไม่เคยรู้จักมากไปกว่าความรู้ที่เคยได้เรียนวิชาศาสนาในโรงเรียน ที่กล่าวถึงศาสนาต่างๆ โดยภาพรวม ผู้ให้ข้อมูลหลักหลายคนบอกว่าไม่เคยรู้จักกับบุคคลที่นับถือศาสนาอิสลามมาก่อน ทั้งยังมีประสบการณ์การรับรู้จากข่าวทางสื่อมวลชนต่างๆว่าชาวมุสลิมมีความรุนแรง จนบางคนมีความรู้สึกไม่ชอบและเกลียดคนมุสลิม

ข้อเสนอแนะ

การเป็นมัลลัฟของผู้หญิงไทย-อิสานที่ร่วมในการศึกษาครั้งนี้เกิดขึ้นจากการสมัครใจ เพื่อความราบรื่นของการมีชีวิตคู่ การแสวงหาเพื่อสนองตอบความต้องการทางด้านจิตวิญญาณ และการมีชีวิตใหม่ที่ไม่มีบาป ทำให้เกิดสุขภาวะซึ่งหมายถึง การมีชีวิตที่ดีทั้งทางด้านกาย ใจ สังคมและทางจิตวิญญาณ ข้อความรู้นี้สามารถใช้อธิบายเฉพาะกับผู้หญิงไทย-อิสานที่เปลี่ยนศาสนาจากพุทธเป็นอิสลามและใช้ชีวิตอยู่ในชุมชนภาคตะวันออกเฉียงเหนือเท่านั้น

ข้อความรู้จากการศึกษานี้ชี้ให้เห็นว่า การที่ประชากรอาเซียนจะเกิดขึ้นอย่างเป็นทางการในปีพ.ศ. 2558 นี้และประชากรมากกว่าครึ่งหนึ่งของภูมิภาคอาเซียนเป็นมุสลิม ดังนั้นโอกาสที่ผู้หญิงจะมีการเปลี่ยนศาสนาจากพุทธเป็นอิสลามจะมีมากขึ้น แต่ภายใต้บริบทสังคมไทยที่มีศาสนาพุทธเป็นศาสนากระแสหลัก คนทั่วไปมักจะมีมุมมองต่อการเปลี่ยนเป็นมุสลิมของผู้หญิงว่ามีสาเหตุจากการแต่งงานเพียงอย่างเดียว พยาบาลมีบทบาทสำคัญด้านแรงสนับสนุนทางสังคม จึงควรเพิ่มความตระหนักและให้ความสำคัญต่อวิถีคิดและความเชื่อในมิติจิตใจและจิตวิญญาณของผู้หญิงที่เปลี่ยนศาสนาจากพุทธเป็นมุสลิมในมุมที่หลากหลายขึ้น ทั้งนี้จะช่วยขยายฐานความรู้ทางการพยาบาลเชิงวัฒนธรรมในสังคมไทย และช่วยย้ำประเด็นความสำคัญของการพัฒนาสมรรถนะทางวัฒนธรรมของพยาบาลเพื่อนำไปสู่การดูแลแบบองค์รวมอย่างเหมาะสม

กีดตักสมประกาศ

บทความนี้เป็นส่วนหนึ่งของดุซงฎิณิพนธ์เรื่องสุขภาพจิตของผู้หญิงไทยที่เปลี่ยนศาสนาจากพุทธเป็น

อิสลามในบริบทอิสาน ขอขอบคุณชาวมุสลิมและมัลลัฟอิสานทุกคนในสนามวิจัย ที่เปิดโอกาสให้ผู้วิจัยสามารถเข้าถึงพื้นที่ความรู้ความจริงอีกแห่งหนึ่งบนโลกใบนี้ และขอขอบคุณสำนักงานคณะกรรมการอุดมศึกษา โครงการพัฒนาอาจารย์และบุคลากรสำหรับสถาบันอุดมศึกษาในเขตพัฒนาเฉพาะกิจ จังหวัดชายแดนภาคใต้ที่สนับสนุนทุนการวิจัย

เอกสารอ้างอิง

1. Barro RJ, Hwang J, McCleary RM. Religious conversion in 40 countries. *Journal for the Scientific Study of Religion* 2010; 49(1): 15-36.
2. Rambo LR. *Understanding religious conversion*. New Haven, CT: Yale University Press; 1993.
3. Koenig HG. *Faith and mental health: Religious resources for healing*. Philadelphia: Templeton Foundation Press; 2005.
4. Belzen JA. *Religion and self: notions from a cultural psychological perspective*. *Pastoral Psychology* 2010; 59(4): 399-409.
5. Pan C. *Attaining the Dao: An analysis of the conversion experiences of adherents of Yiguan Dao*. [dissertation], Deerfield, Illinois: Trinity International University; 2009.
6. Statistical Forecasting Bureau. *Major Findings of the 2011 survey on conditions of society and culture*. Bangkok: Cabinet Publishing and Gazette Office; 2012.
7. Sosan J. *Faith and identity among Muslim in Isan plural society*. Khon Kaen, Thailand: Center for Research on Plurality in the Mekong Region, Khon Kaen University; 2010.
8. Halama P, Lacna M. *Personality change following religious conversion: perceptions of covert and their close acquaintance*. *Mental Health, Religion & Culture* 2011; 14: 757-68.
9. Robinson GM. *From Christianity to Islam, The conversion of American woman after the*

- September 11, 2001 attacks [dissertation]. San Diego, CA: College of Arts and Sciences, Alliant International University; 2010.
10. Douglas MM, Lipson JG. Transcultural nursing: The global agenda. *Contemporary nurse* 2008, 28(1-2): 162-164.
  11. Daenseekaew S. Challenges for Thai Nurses in AEC Era. *Journal of Nursing and Health Care* 2015; 33(2): 6-14.
  12. Denzin NK, Lincoln Y. Introduction: The discipline and practice of qualitative research. In: Denzin N, Lincoln Y, editors. *The landscape of qualitative research*. 3rd ed. Thousand Oaks, CA: Sage; 2008. p.1-43.
  13. Ryan GW, Bernard HR. Techniques to identify themes. *Field Methods* 2003; 15: 85-109.
  14. Chirawatkul S. *Qualitative Research for Health Personnel*. Bangkok: Witayaphat; 2010.
  15. Abu-Raiya H, Pargament KI. Empirically based psychology of Islam: summary and critique of the literature. *Mental Health, Religion & Culture* 2011; 14: 93-115.
  16. Jitmaud S. *Islamic culture*. Bangkok: Thangnam; 1992.
  17. Edward T. *Cultural theory*. London: Sage; 2007.
  18. Emmons RA, Paloutzian RF. The psychology of religion. *Annual review of psychology* 2003; 54: 377- 402.
  19. Pargament KI, Mahoney A, Shafranske E. From research to practice: toward an applied psychology of religion and spirituality. In: Pargament KI, Mahoney A, Shafranske E, editor. *APA Handbook of psychology, religion, and spirituality: Vol II*. Washington, DC: American Psychological Association; 2013. p.3-22.
  20. McGinty AM. *Becoming Muslim: western women's conversion to Islam*. [Internet] 2006 [Cited 2013 Nov 6] Available from: <http://www.palgraveconnect.com.ezproxy.lib.monash.edu.au/pc/doi/10.1057/9780312376215>

Muallaf Women Thai-Isan: Commitment, Quest for Spiritual Need and New Life

Suangveda Charoenwong PhD (candidate)*

Siriporn Chirawatkul PhD**

Lenore Manderson PhD***

Abstract

This qualitative research aims to explore meaning of being a Muallaf among Thai-Isan women who had converted from Buddhism to Islam. Using purposive sampling, 21 Thai-Isan women who converted from Buddhism to Islam and identified themselves as Muallaf participated in the study. Data were collected via in-depth interviews, natural conversations, observations and field notes, and were analyzed using thematic analysis. Triangulation was used to ensure the quality of the research.

Three themes emerged to identify meanings related to wellbeing of being a Muallaf. Firstly, it is a commitment a happy family. Secondly, it is a quest related to the spiritual needs. Finally, it is a new life. The findings reveal that Muallaf need support for wellbeing. Knowledge from the study demonstrates a need for nurses to enhance their cultural competency to provide appropriate holistic care.

Keywords: Muallaf, Thai-Isan woman, well-being

---

* PhD (Candidate), Faculty of Nursing, Khon Kaen University, Thailand

** Centre for Research and Training on Gender and Women's Health, Khon Kaen University, Thailand

*** School of Public Health, University of the Witwatersrand, South Africa